

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție, s. II : *Anica Barbu D-tru și Barba D-tru cu soț pentru autorizare cu Maria Vasile Ion Văduva.*

Idem : *Procurorul General al Curții de apel Galați în cauza Fraților Elias și Samoil Șaraga, pentru contrafacere.*

Curtea de apel din Craiova, s. II : *Margareta Petchuch cu Blasius Roth și I. Tâlpeanu, tutorele minorei Olga Petchuch.*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ :

Curtea de apel din Angers : *soții Deronet pentru divorț, cu o observație.*

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 20 Septembrie 1900

Președenția D-lui N. M A N D R E A, Președinte

Anica Barbu Dumitru și Barbu Dumitru ca soț pentru autorizare cu Maria Vasile Ion Văduva

Urmărire imobiliară. — Adjudecare. — Ordonanță. — Taxe de înregistrare. — Dacă trebuie depuse peste prețul adjudecării. — (Art. 558 Pr. civilă; 1305 Cod civil).

Asemănat art. 558 din Procedura civilă, tribunalul trebuie să dea ordonanța de adjudecare după ce se va depune prețul adjudecării, plata cheltuelilor și răspunderea taxelor, de unde rezultă în mod învederat că plata cheltuelilor și taxa de înregistrare urmează a fi depuse peste prețul adjudecării, iar nu reținute din acel preț.

Decisiunea 196/900. — Casată ordonanța de adjudecare a trib. Ilfov, secția de notariat, No. 445/900 după recursul făcut de Anica Barbu D-tru și Barbu Dumitru ca soț pentru autorizare în proces cu Maria Vasile Ion Văduva.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier G. Liciu ;

Pe d. avocat Brătescu din partea recurenților în desvoltarea motivelor de casare ; și

Pe d. avocat Antimescu din partea intimatelor în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului III de casare :

«Nu a depus prețul complet și nu putea libera ordonanță, căci taxa de 2 la sută era comptată în preț,

și s'a admis drept preț o creanță care nu era în rang util».

Având în vedere că pentru acoperirea prețului de adjudecare de 1150 lei, adjudecatarul a depus actul său de creanță în sumă de lei 600, dobândă pe trei ani în sumă de 216 lei, în numerar suma de 309 lei, cum și recepisele No. 18882 în valoare de 23 lei taxa de înregistrare de 2 la sută și recepisa portăreilor de lei 5 bani 85, taxele portăreilor, care în total, însumând lei 1150 prețul eșit la licitațiune, tribunalul i-a și eliberat ordonanța de adjudecare ;

Considerând că după dispozițiunile art. 558 Pr. civilă, tribunalul va da ordonanța de adjudecare după ce se va depune prețul adjudecării, plata cheltuelilor și răspunderea taxelor de unde rezultă în mod învederat că plata cheltuelilor și taxa de înregistrare urmează a fi depuse deosebit de prețul adjudecării ;

Considerând că părerea, că în plata prețului nu pot intra celelalte cheltueli judecătorești, nici taxele, se justifică că după dreptul comun art. 1305 Cod. civil plata taxelor și a cheltuelilor, este în sarcina cumpărătorului și art. 558 Pr. civ. în ordinea în care enumără depunerile ce au a se face de adjudecatar, nu face de cât confirmă acea regulă de drept comun ;

Considerând că a nu obliga pe adjudecatar la cumpărări să depune deosebit prețul de adjudecare, ar fi nu numai în contra acelei regule de drept comun, dar și a îngreuiia poziția debitorului și a folosi pe adjudecatar ;

Că dacă ar fi chiar îndoială, din cauza unei antinonii în textele Procedurii civile, aceasta trebuie a se rezolvi în folosul debitorului ;

Considerând în specie că, pârâta, în calitate de adjudecatară, pentru a completa prețul, a depus, pe lângă actul său de creanță, în numerar o sumă de 309 lei, cum și recepisele de plata taxei de înregistrare, și taxele portăreilor, cu care sumă a ajuns a acoperi suma de 1150 lei prețul eșit la licitațiune ;

Că acest mod de depunere a prețului, neintrând în spiritul art. 558 Pr. civilă, de aci rezultă că prețul nu este integral depus, și dar reu tribunalul a dispus liberarea ordonanței ;

Că de aceea, mijlocul de casare, fiind întemeiat, ordonanța are a fi casată ;

Pentru aceste motive și fără a mai discuta celelalte mijloace de casare, Curtea, admitând motivul III de casare, casează ordonanța de adjudecare, etc.

Audiența de la 13 Septembrie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Procurorul General al Curții de apel din Galați în cauza lui Elias și Samuel Șaraga, pentru contrafacere

Hotărîre. — Considerante discutabile. — Dacă se poate casa hotărîrea când sunt alte considerante și aprecieri de fapt adevărate în sine.

Contrafacere. — Dacă există contrafacere numai când se contraface o operă în total sau în parte, sau când

se contraface și numai titlul unei opere. (Art. 339 Cod penal).

Hotărîre. — Greșita părere a judecătorilor asupra unui text de lege. — Dacă poate atrage casarea.

1) Când între multe considerante ale unei hotărîri, sunt și considerante discutabile, aceasta nu face ca hotărîrea să fiă casabilă dacă instanța judecătorească și-a făcut convingerea întemeindu-se și motivându-și hotărîrea pe considerații și aprecieri de fapte în sine adevărate.

2) Atât contrafacerea cuprinsului unei opere în total sau în parte, cât și contrafacerea numai a titlului unei opere, poate să fiă, după împrejurări, o contrafacere în sensul legii.

3) Greșita părere a instanței judecătorești asupra unui text de lege nu poate atrage casarea hotărîrei dacă acea hotărîre se întemeiază, în soluția ce a dat cauzei, pe o serie de considerații de fapt.

Decisiunea 766/900. — Respins recursul făcut de d-l Procuror general al Curții de apel din Galați în contra decisei acelei Curți, secția II No. 443/900, în cauza lui Elias și Samuel Șaraga.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier C. Ștefănescu;

Pe d-l avocat C. Mille în combaterea motivelor; și pe d-l Procuror St. Stătescu în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Exces de putere. Intru cât Curtea după ce constată că Frații Elias și Samuel Șaraga s'au însușit titlul unei cărți scoasă la lumină de institutorii C. Manolescu, C. Zaharia și V. Munteanu sub numele de: Cartea premiantului și a școlarului în vacanță, au pus și ei în vânzare o altă carte a lor, pe care nu o putea vinde fiind scoasă din uz de Ministerul Instrucțiunii publice în 1895 și pe care pentru a o putea desface au înlocuit titlul vechi cu un alt titlu mesteguit de: «Cartea școlarului premiant». După ce constată acestea Curtea înlătură calificarea de contrafacere de titlu dată faptului, afirmă că această contrafacere nu este un delict penal, ci o simplă concurență deloală și achită pe inculpați.

«Evident că Curtea făcând această afirmațiune comite un exces de putere, căci faptul Fraților Șaraga de a și însuși titlul unei cărți conceput și adoptat de alți autori constituie contrafacerea prevăzută de art. 339 C. pen. de oare ce pentru ca să fie contrafacere în sensul acestui articol, nu e nevoie ca contrafacerea operei să fie totală, ci e suficient ca ea să fie parțială și să aibă de obiect chiar numai titlul unei cărți cum e în specie, un titlu special care e o creațiune a spiritului și pe care Frații Șaraga l-au pus pe cartea lor cu o mică variație pe care ei au crezut-o necesară pentru a putea produce o confuzie în public. Confusiunea între cele două cărți e probată cu martori care afirmă că cum-părătorii au fost induși în eroare; iar reaua credință a inculpaților este probată: 1) prin aceea că în urma reclamației institutorilor, Ministerul le-a retras autorizația de a vinde cartea, declarând formal, că inculpații pentru a obține acea autorizare au întrebuițat manopere frauduloase și 2) prin aceea că au pus cartea în vânzare imediat după apariția cărții institutorilor, și în ajunul împărțirii premiilor».

Având în vedere că Curtea de apel din Galați declară că înlocuirea de Frații Șaraga a titlului vechi cărții de citire a lui Puiu prin titlul «Cartea școlarului premiant» nu a contrafăcut prin aceasta titlul cărții: «Cartea premiantului și a școlarului în vacanță» proprietatea unei asociațiuni de profesori și institutori și nu este delictul de contrafacere;

Având în vedere că părerea Curții de apel se întemeiază pe o mulțime de considerații de drept și de fapt între altele pe considerațiile că Frații Șaraga au editat mai înainte a lor carte fără să fi contrafăcut fondul; că usurpațiunea titlului cât timp și opera în sine nu este o contrafacere ci o concurență deloală, că în speță titlul ce se pretinde contrafăcut nu e o imitațiune servilă a titlului operei institutorilor C. Manolescu, C. Zaharia și Victor Munteanu, ci are numai o asemănare în modul său de alcătuire; că de altminterlea titlul: cartea școlarului, întrebuițat de Frații Șaraga e pus de dânsii pe mai multe abecedare editate de numiții, și adăogirea la acel titlu de premiant nu este o contrafacere sau o imitare a titlului cărții institutorilor; că afară de aceasta titlul: cartea școlarului, este un titlu generic, nu însă un titlu special și produs al imaginației autorilor, și de aceea nu poate fi susceptibil de o apropiată privată, întrebuițat și de alte abecedare din București;

Considerând că dacă între multe considerații, sunt și considerații discutabile, totuși în substanță Curtea se întemeiază pe considerații și apreciații de fapt, în sine adevărate pentru care Curtea și-a format convingerea că Frații Șaraga nu au comis contrafacere; că sub acest raport nu se poate zice că ar fi exces de putere, de oare ce Curtea în mod motivat declară pentru ce titlul cărții Fraților Șaraga nu este o contrafacere, ci cel mult un mijloc de concurență deloală pentru care nu se poate esecita de cât o acțiune civilă pentru prejudicii eventual cauzate;

Că de acea mijlocul de casare are a fi respins.

Asupra motivului II de casare:

«Greșită interpretare a art. 339 Cod penal întru cât Curtea susține că contrafacerea în materie de proprietate literară, pentru ca să constituie delictul prevăzut și pedepsit de acest text, trebuie să fie negreșit totală, iar nu numai parțială cum e în specie. Motivul ce dă Curtea este că legiuitorul nostru când a tradus art. 425 francez a suprimat cuvintele: *en entier ou en partie*. Dar această interpretare e greșită de oare ce art. 339 Cod penal român nu face de loc distincția ce face Curtea el e din contra foarte general și declară că se socotește contrafacere faptul de a tipări sau grava cu ori ce mijloc fără voia autorului ori ce ediții de scriere, etc. Dacă interpretarea dată de Curte ar fi adevărată atunci ar trebui ca contrafacerea parțială vre-unei ediții de scrieri să nu fie pedepsită ceea ce este neadmisibil».

Având în vedere că Curtea de apel susține prin decisia supusă recursului că suprimându-se espreșiile din art. 341 Cod penal frances corespunzător art. 339 Cod penal român «totale ou partielles» legiuitorul a înțeles a pedepsi numai contrafacerea adevărată a edițiunii sau a produțiunii intelectuale;

Considerând că într'adevăr suprimarea acelei espreșii nu poate avea însemnătatea ce îi dă Curtea, că atât contrafacerea cuprinsului operei în total sau în parte cât și contrafacerea titlului, poate să fie după împrejurări o contrafacere, — că ori care a fi însă părerea Curții de apel, și întru cât aceasta nu a determinat exclusiv soluția, este învederat că pentru greșita părere a Curții asupra art. 339 Cod penal român, nu se poate casa decizia care se întemeiază pe o serie de considerații de fapt;

Că de aceea și acest motiv are a fi respins;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul, etc.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, Secția II

Audiența de la 27 Martie 1900

Președenția D-lui G. D. BILDIRESCU, Președinte

Margareta Petchuch cu Blasius Roth și I. Tâlpeanu, tutorele minoarei Olga Petchuch

Deciziunea civilă No. 52

Căsătorie. — Căsătorie contractată de două supuși austro-ungari, în România, numai înaintea preotului catolic. — Dacă este valabilă. — Buna credință a soților. — Căsătoria putativă. — Drepturile copiilor eșiți din această căsătorie.

Sucesiune. — **Reservă.** — **Cotitate disponibilă.** — După ce lege se regulează când moștenirea este a unui străin decedat în România. — **Avere mobilă.** — **Avere imobilă.**

Sucesiune. — **Reservă.** — **Cotitate disponibilă.** — Dacă dispozițiile art. 939 Codul civil, relative la donațiile dintre soți, se aplică și la liberalitățile prin testament.

1) O căsătorie contractată în România de două supuși austro-ungari și celebrată numai înaintea preotului catolic, nu este valabilă, însă dacă soții au fost de bună credință, căsătoria lor de și neexistentă în fața legii însă este o căsătorie putativă și copiii eșiți din această căsătorie au toate drepturile la moștenirea părinților lor ca și copiii legitimi.

2) La succesiunile testamentare, cotitatea disponibilă a defunctului, și rezerva acordată moștenitorilor de legiuitorul român, fiind privitoare numai la averea ce este a se împărți, pe urma sa, fără a se ocupa de capacitatea sau starea civilă a persoanei testatorului, este de statut real, așa că moștenirea unui supus străin fiind deschisă în România singura lege care trebuie să fie aplicată este numai legea română, și cu atât mai mult se aplică legea română, când în moștenire, care trebuie privită ca o universalitate de bunuri, sunt și imobile, și când este vorba de imobile, nu este discuție, că legile care trebuiesc aplicate sunt ale țerei din teritoriul căreia imobilul face parte, fără distincție dacă în succesiune, pe lângă imobile mai este și avere mobilă.

Ast-fel dar rezerva și cotitatea disponibilă se calculează după legile române.

3) De și art. 939 din Codul civil vorbește numai de donațiunea ce un soț poate să facă soțului din a doua căsătorie și determină că acest dar nu poate trece peste a patra parte din averea sa, această dispoziție fiind luată de legiuitor în favoarea copiilor este aplicabilă și la liberalitățile făcute prin testament.

S-au ascultat: d-nii avocați Em. Pantazi și I. Stoicescu în susținerea apelului și intimației în combateri, cum și d. procuror N. Geblescu în concluziuni fiind minor în cauză.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut în termen de Margareta Petchuch, în contra sentinței civile a tribunalului Doljiu, secția I cu No. 570/99;

Având în vedere actele prezentate și concluziunile părților din care rezultă că la 1 Septembrie 1899, încetând din viață Filip Petchuch, supus austro-ungar, lasă prin testamentul său autentificat de tribunalul Doljiu, secția comercială și de notariat la No. 1746 din anul 1896, toată averea sa, soției sale din a doua căsătorie Margareta Petchuch și pentru că Consulatul austro-ungar aplicase sigiliu pe averea defunctului, de oare ce din prima sa căsătorie cu Cecilia Kaleder ră-

măsese pe urmă o fiică minoară anume Olga, la 9 Septembrie 1899 Margareta Petchuch cere tribunalului să fie trimeasă în posesia întregii averi în baza testamentului și a se ridica pecetea aplicată;

Având în vedere că la această cerere intervine și d. Blasius Roth, pretinzând că o parte din averea imobilă este proprietatea sa și că fiind și tovarăș la dogărie cu defunctul, jumătate din averea mobilă și se cuvine lui și asupra acestei jumătăți să i se recunoască dreptul de proprietate exclusiv;

Având în vedere că la prima instanță minoara Olga Petchuch prin tutorele său I. Tâlpeanu, ca fiică legitimă a defunctului, se opune la cererea făcută de Margareta Petchuch, sub cuvânt că tatăl său, conform art. 939 Cod civil, nu putea să dispună în favoarea soției de a doua, de cât de un sfert din avere, de oarece avea un copil legitim și ast-fel cererea sa să fie redusă numai la a patra parte din avutul tatălui său;

Având în vedere că Margareta Petchuch la rândul său a contestat calitatea de fiică legitimă a minoarei Olga Petchuch, susținând că ar fi fată adulterină, iar nu legitimă, concepută cu Albert Roth, și în tot cazul art. 939 Cod civil, este aplicabil numai la donațiuni, iar nu și la testamente;

Având în vedere că tribunalul prin sentința apelată recunoscând calitatea de fiică legitimă a minoarei Olga Petchuch, a obligat-o să dea în posesia reclamantei Margareta Petchuch una din patru părți din averea defunctului;

Având în vedere că, înaintea Curței, apelanta prin apărătorul său, a mai susținut că defunctul Petchuch supus austro-ungar s'a căsătorit în Craiova cu Cecilia Kaleder, care era și ea supusă austro-ungară, numai înaintea preotului catolic și că această căsătorie fiind neexistentă, minoara Olga Petchuch nu are nici un drept la moștenire;

Având în vedere că, în primul rând trebuie stabilit dacă o căsătorie contractată în România de două străini supuși austro-ungari și celebrată numai înaintea preotului catolic, este sau nu valabilă;

Având în vedere că de și în principiu este recunoscut că străinii austro-ungari, cum este în specie, se bucură de statutul lor personal și legile țerei lor se aplică în România în cât privește starea lor civilă și capacitatea persoanei, acest principiu suferă însă excepțiune, când este vorba de un act făcut, care act contravine legilor țerei și atinge ordinea publică și morala socială;

Având în vedere că fără a susține că regula locus regit actum, prevăzută alt-fel de art. 2 din Codul civil român, este obligatorie și că prin urmare toate actele făcute de străini să fie supuse necesarmente formelor prevăzute de legile române, dar admitând că această regulă este facultativă pentru străini, totuși contractul de căsătorie în România, fiind un contract civil, fără de care căsătoria nu există, iar nu pur religios cum este în Austro-Ungaria unde părțile se pot căsători numai la preot, fără intervenția oficerului stărei civile, un asemenea contract de căsătorie făcut numai înaintea preotului catolic, de doi străini și fără

intervenția ofițerului stărei civile, nesocotește în totul legile țării și atinge și ordinea publică și ca atare trebuie considerat ca neexistent;

Că dacă străinul se poate bucura în România de statutul său personal, nu e mai puțin adevărat că forma actelor solemne, cum este căsătoria, sunt de statutul real și trebuiesc observate sub pedeapsă de nulitate, atât de român cât și de străin;

Că, legiuitorul nostru a considerat contractul de căsătorie ca aparținând statutului real, iar nu personal și că prin urmare trebuie aplicate legile române, aceasta se învederează și mai mult din dispozițiunile art. 166 Cod penal, care pedepsește pe preotul de orî-ce cult fără distincție, care celebrează o căsătorie religioasă, fără a fi fost precedată de celebrarea înaintea ofițerului stărei civile;

Că, prin urmare, căsătoria lui Filip Petchuch cu Cecilia Kaleder, ambi austro-ungari, nefiind celebrată la ofițerul stărei civile, ci numai la preotul catolic din Craiova, trebuie considerată ca neexistentă;

Având în vedere că minoara Olga, prin tutorele său a mai susținut că dacă această căsătorie nu e valabilă, totuși este o căsătorie putativă, soții fiind foști de bună credință, de oare-ce căsătoria este anulabilă, iar nu neexistentă, cum se susține de apelantă;

Având în vedere că dacă căsătoria lui Filip Petchuch cu Cecilia Kaleder este neexistentă din punct de vedere legal, această căsătorie trebuie să fie considerată ca o căsătorie putativă conform art. 183 C. civil, întru cât ambele părți au fost de bună credință și în credința lor se credea bine căsătoriți după legile austro-ungare, de și ea fusese contractată în România; Că erau de bună credință și că se credea căsătoriți, încă de la 1875 Februarie 7, data căsătoriei, este că după această dată ivindu-se neînțelegeri între soți, și cer separație de pat și masă la Consulatul general din București, pe care o și obțin la 30 Ianuarie 1878, dacă ei ar fi fost de rea credință și se știa că nu sunt căsătoriți, nu aveau nevoie să recurgă la Consulatul din București ca să-i separe și să întâmpine cheltueli și pierderi de timp;

Buna lor credință mai reese și din împrejurarea că soțul Filip Petchuch, crezându-se căsătorit, a cerut tribunalului Doljiu nulitatea acestei căsătorii și tribunalul pe motiv că căsătoria lor așa cum se celebrase era neexistentă și cum actele neexistente n'au nevoie de a fi declarate nule, îi respinge cererea, cu care ocazie Filip Petchuch luând cunoștință de neexistența căsătoriei sale și că prin urmare se poate căsători cu altă femeie în conformitate cu legile țării, numai atunci s'a căsătorit cu Margareta Petchuch și numai din acel moment s'ar putea zice că el a devenit de rea credință;

Că Filip Petchuch înainte de căsătorie se găsea în țara românească de 9—10 ani și că a trebuit să cunoască legile țării, nu poate să aibă nici o înfrîurire asupra bune sale credințe, de oare-ce la acea dată abea se pusese în aplicare Codul nostru civil și el ca muncitor și dedat cu totul ca să-și câștige hrana zilnică, a putut foarte bine să nu cunoască legile țării, căci dacă le ar fi cunoscut ce interes ar fi avut să contracteze o căsătorie care de la început, scia că nu e-

xistă și să recurgă la toate căile legale pentru anulare ei;

Că soții dar, fiind de bună credință, căsătoria lor este considerată ca căsătorie putativă și ca atare minoara Olga Petchuch are toate drepturile la succesiunea tatălui său ca și un copil legitim;

Considerând că obiecțiunea făcută de Margareta Petchuch că minoara Olga Petchuch n'ar fi fică legitimă a defunctului, ci adulterină, cum a declarat mama sa Cecilia Kaleder la 29 Noembrie 1877 înaintea Vice-consulatului austro-ungar din Craiova, sunt neîntemeiate, întru cât se recunoaște de părți că ea a fost născută în timpul acestei căsătorii și ne desavuată până în momentul morții tatălui său, ba din contra prin separația de corp ce a pronunțat Consulatul general austro-ungar din București, această minoară este lăsată în îngrijirea tatălui său, de unde reese că ea este fică legitimă a lui Filip Petchuch; Că, efectele căsătoriei putative se aplică nu numai la căsătoriile anulabile, ci și la cele neexistente, nu face nici o îndoială în doctrină și jurisprudență, întru cât este vorba de ocrotirea drepturilor copiilor născuți din această căsătorie, cărora nu li se poate face nici o vină din împrejurarea că căsătoria părinților săi este anulabilă sau neexistentă, destul numai să se constate că ei au fost de bună credință, că se credea căsătoriți și aceasta este suficient ca căsătoria să poată fi considerată ca putativă și copii să aibă în succesiune aceleași drepturi ca și copii legitimi;

Având în vedere că Olga Petchuch fiind recunoscută ca fică legitimă a lui Filip Petchuch și căsătoria părinților săi ca o căsătorie putativă și reclamanta Margareta Petchuch fiind considerată față de dânsa ca soție de a doua căsătorie a lui Filip Petchuch, nasce întrebarea ce lege trebuie aplicată? Art. 939 Cod civil român care dă drept femeii de a doua căsătorie numai la quartu averii defunctului, sau art. 765 Cod austriac, care îi dă jumătate din avere, după cum a susținut înaintea Curții apelanta Margareta Petchuch prin apărătorii săi;

Având în vedere că la succesiunile testamentare, cotitatea disponibilă a defunctului și reserva acordată moștenitorilor, de legiuitorul român, fiind privitoare numai la averea ce este a se împărți, pe urma sa, fără a se ocupa de capacitatea sau starea civilă a persoanei testatorului, este fără îndoială de statutul real, așa că moștenirea lui Petchuch, fiind deschisă în România, singura lege care trebuie să fie aplicată este numai legea română; Cu atât mai mult trebuie aplicate legile române în speța noastră, cu cât în succesiunea defunctului Filip Petchuch, care trebuie privită ca o universalitate de bunuri sunt și imobile și când este vorba de imobile, nu este discuție că legile cărî trebuiesc aplicate sunt ale țării din teritoriul căreia imobilul face parte, fără distincțiune dacă în succesiune pe lângă imobile mai este și avere mobilă;

Având în vedere că de și art. 939 Cod. civil vorbește numai de donațiunea ce un soț poate să facă soțului de a doua căsătorie și determină că acest dar nu poate trece peste a patra parte din averea sa, această dispoziție însă, fiind luată de legiuitor în favoarea copiilor și ca să-i apere mai mult de influența soției de

a doua căsătorie a tatălui, este aplicabilă și la liberalitățile făcute prin testament, pentru că unde este aceeași rațiune, urmează să fie aplicată aceeași dispozițiune de lege, căci admitând contrariul ar fi să eludăm cu totul art. 939 Cod civil, prin dispozițiunea testamentare cu totul oposite acestui articol și aceasta n'a putut fi intenția legiuitorului ;

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier G. Orman, Curtea în majoritate, respinge apelul, etc.

(ss) G. D. Bildirescu, C. Plopușoreanu, G. Orman.

O p i n i u n e

Având în vedere apelul făcut în termen de Margareta Petchuch, în contra sentinței civile a tribunalului Dolj, secția I cu No. 570/99, prin care i se respinge în parte cererea de a fi trimeasă în posesiunea averii rămășiță după urma decedatului său soț Filip Petchuch, în calitatea sa de legatară universală pe baza testamentului acestuia, autentificat de tribunalul Dolj, secția comercială și de notariat la No. 1747, din anul 1896 ;

Auzind pe apelantă în dezvoltarea motivelor apelului său, pe intimată în combateri și pe ministerul public în concluziunile luate ;

Având în vedere actele cauzei și concluziunile scrise ale părților, din care rezultă că faptele care servesc de temelie pretențiunilor părților azi în apel sunt următoarele :

La 1865 Filip Petchuch, supus austriac, se stabilește în Craiova, eară la 1875 Februarie 8, având vârsta de 37 ani, se căsătorește tot în Craiova cu Cecilia Kaleder, iarăși supusă austriacă, în vârstă de 22 ani, care la rëndul său 'și făcuse viața în Craiova din mica ei copilărie, părinții ei de și străini, însă după la 1864 'și stabilise domiciliul în Craiova, ca și Filip Petchuch, după cum rezultă din actele atașate la dosar ; Căsătoria se celebrase numai înaintea preotului catolic, ambele părți fiind de religia româno-catolică, după cum se constată din certificatul Parohiei locale cu No. 107/99, iară la 20 Noembrie 1876 se naște de soția lui Petchuch copila Cecilia, pe care o înscrie la oficiul stărei civile din Craiova ca fiind a Cecilei soția lui Filip Petchuch, iară nu ca copilă legitimă a acestora, după cum se dovedește din actul său de stare civilă cu No. 956/76 ; Căsătoria însă între Filip Petchuch și Cecilia Kaleder n'a durat de fapt de cât până la Aprilie 1876, când dēnsa a părăsit domiciliul conjugal pentru a trăi în concubinaj cu Albert Roth, după cum se dovedește în chip autentic prin propria sa mărturisire, făcută înaintea Consulatului austro-ungar din București, conținută în hotărîrea acestuia cu No. 1015/218 din 30 Ianuarie 1878, care pe acest motiv pronunță separarea de pat și masă între soți, din pricina femeii ; În urmă Filip Petchuch se adresează tribunalului Dolj, secția I ca să obțină divorțul de soția sa, această instanță însă discută în considerantele sale că, căsătoria este inexistentă, și în loc să o pronunțe ca atare prin hotărîrea sa cu No. 48/79, respinge cererea reclamantului ; Mai în urmă Filip Petchuch se căsătorește cu apelanta de azi și după o conviețuire de mai mulți ani decedă la 1 Septembrie 1899 în Craiova, lăsând mai multă avere mobilă și imobilă ; La 2 Septembrie Vice-consulatul austro-ungar cere

tribunalului să procedă la punerea pecetilor pe averea lui decujus, iară la 9 Septembrie soția defunctului cere trimiterea sa în posesia succesiunii în calitate de legatară universală, după care Blasius Roth intervine și dēnsul ca să i se recunoască dreptul de coproprietar pe jumătate asupra imobilului și pe aceeași calitate din mobile ca asociat la dogărie cu defunctul Filip Petchuch ; Prin urmare tribunalului ca și Curței 'i se cere de minoara Olga Cecilia prin tutorele său d-l avocat TâmpEANU, să 'i se recunoască dreptul la reserva ce i se cuvine în favoarea lui Filip Petchuch a cărui fică legitimă se pretinde a fi, iară cei-alți pretind drepturile sus specificate ;

Considerând că, întru cât privește pe Blasius Roth, tribunalul prin hotărîrea apelată, 'i-a recunoscut dreptul de coproprietar pe imobil și i-a rezervat ca dreptul său de asociat pe mobile să și 'l valideze pe cale principală, și dēnsul n'a făcut apel ci numai Margareta Petchuch, care atât la tribunal, cât și la Curte, pentru a respinge pretențiunile minoarei Olga Cecilia, a invocat inexistența căsătoriei dintre mama sa, Cecilia Kaleder, și Filip Petchuch, întru cât nu s'a efectuat înaintea oficerului public competente cu formele și formalitățile cerute de legea română ;

Că, prin urmare, cestiunea de drept care se impune soluțiunei Curței, este de a se ști dacă menționata căsătorie are sau nu vre o existență față de legea română ;

Considerând că, contractul de căsătorie, întru cât privește elementele sale intrinsece se regulează după statutul personal care urmărește pe național dincolo de hotarele patriei sale ; întru cât privește condițiunile sale estrinsece, sau de formă, dreptul internațional privat a stabilit regula care rezultă din adagiul «locus regit actum» devenită text de lege pozitiv în dreptul nostru civil, art. 2 al. 3 care spune lămurit că : forma esteroară a actelor se regulează după legea locului unde ele iaș nascere : Neapărat că această regulă nu este absolută ; Că ea s'a introdus în legi necesită de îmulțirea raporturilor juridice între oamenii cari aparțin la diferite națiuni, pentru a le facilita contractarea sau facerea de acte juridice în afară de limitele teritoriului cărui aparțin, și unde n'ar fi existat în legi formele din țara lor ; Că, prin urmare, naționalul care contractează în străinătate e liber să renunțe la această favoare, dacă, precum e cazul cu actele sub semnătură privată, el poate usa de formele țarei sale cu singura restricțiune însă, ca prin aceasta să nu atingă legi de ordine publică sau bunele moravuri ale țarei unde actul juridic ia nascere ;

Considerând că, în dreptul român, dintr'un interes social, legea a încredințat oficerilor publice ținerea și întocmirea actelor statutului civil, iară Constituția din 1866 prin art. 22 ridică această cestiune la înălțimea unui principiu de drept public, edictând că actele stărei civile sunt de atribuțiunea autorității civile ; Prin urmare, de și legile de statut personal urmărește pe supusul lor ori unde s'ar afla, și de și regula «locus regit actum». întru cât privește formele extrinsece este facultativă părții a o întrebuința, după cum interesul 'i va dicta, fie ale legii locului unde actul juridic 'și ia naștere, fie ale țarei sale proprii ; totuși când a-

ceste din urmă legi, isbesc o lege similară de drept public a țării unde se contractează, cum este cazul în specie, legea străină încetează d'asî putea avea aplicarea pe teritoriul nostru, cedând pasul suveranității legilor noastre; Ce e mai mult, și mai cu seamă în ceea ce privește căsătoria, origina familiei, care formează prin chipul organizării sale, însuși temelia ordinii sociale, legiutorul român prin art. 166 Cod penal, a edictat pedepse severe contra orî-cărui preot, de orî-ce cult, care 'și-ar' fi permis să procedeze la celebrarea religioasă a unei căsătorii, mai înainte de a se fi încredințat de efectuarea ei de către oficerul civil; Și această măsură riguroasă, și de drept public intern, nu ar fi luat-o legiutorul nostru la 1865, dacă secularizarea căsătoriei, 'i-ar fi prezentat numai un interes relativ privitor numai la naționalii săi, nu și la supușii țărilor vecine, aflați pe teritoriul nostru, pentru care căsătoria în acel timp, și chiar până acum e rămas un contract pur religios, căci dacă ar fi fost așa, ar fi vorbit-o în mod expres, mai cu seamă când se știa bine că prescripțiile dreptului penal sunt aplicabile tuturilor locuitorilor țării care ar contraveni lor, și când e în afară de orî-ce îndoială, că la 1865, ca și acum, diferitele confesiuni 'și aveau reprezentanții cultului lor la noi în țară, care, conform statutului personal al țărilor vecine, ar fi putut proceda la celebrarea căsătoriei supusului lor, dînsa fiind de domeniul bisericeii;

Considerând că în legiuirea noastră, contractul de căsătorie este solemn, că acest lucru consistînd în intervenția unui oficer public pentru a lua, după forme stabilite de lege, și cu solemnitățile în ea prevăzute, consimțimentul părților, lipsa acestor condițiuni, menite a asigura libera și spontană expresiune a acestui consimțiment, face ca orî-ce uniune între două persoane de seks diferit, încheiată în alt mod, să fie inexistentă sub raportul legitimității, întru cât solemnitatea legală a luării consimțimentului, fiind cerută pentru existența lui, dînsa lipsind, consimțiment nu e, și unde nu e consimțiment, nu e contract, precum în specie nu e căsătorie, întru cât autorii intimatei minoare Olga Cecilia Petchuch la 1875 Februarie 8 s'au căsătorit numai înaintea preotului cultului lor, iară nu înaintea oficerului de stare civilă;

Considerând că apelanta Margareta Petchuch a cerut pe acest motiv respingerea pretențiunilor minoarei, neputînd dînsa revendica calitatea de fică legitimă a lui decujus, la care aceasta din urmă a replicat, că chiar dacă s'ar admite inexistența căsătoriei dintre mama sa și decedatul Filip Petchuch, totuși dînsa are toate drepturile în succesiunea acestuia, întru cât părinții ei au fost de bună credință când au contractat căsătoria, conform statutului lor personal înaintea preotului lor catolic din Craiova, eroarea lor provenind din cauza ignoranței legilor române privitoare la materie, la care apelanta a replicat că și din acest punct de vedere urmează să fie respinse pretențiunile minoarei pentru motivele:

I) Că art. 183 și 184 Cod civil nuse referă de cât la căsătoriile anulabile, iar nu și la cele inexistente, și ca probă este că aceste articole fac parte din capitolul

4, titlul 5 care se ocupă despre cereri de nulitatea căsătoriei într'ensul prevăzute, cauze care de și pot aduce declararea de nulă a căsătoriei prin justiție, o lasă să subsiste ca atare până în momentul hotărîreii, pe cîtă vreme în specia noastră căsătoria n'a existat nici un moment de rațiune, și nimicul nu poate produce nici un efect; II) Eroarea în care a căzut părțile, chiar admitîndu-se că art. 183 și 184 'și are aplicare în specie, fiind basată pe ignoranța legilor, este o eroare de drept, și nu poate servi drept temei bunei credințe, căci nimeni nu 'i permis să alege că nu cunoaște legea;

Avînd în vedere art. 183 din Codul civil care dice:

«Căsătoria care s'a declarat nulă, totuși produce efectele sale civile, atît în privința soților, cît și a copiilor, dacă ea s'a contractat de bună credință»; Prin urmare, ceia ce legea cere, că se atribue unei uniuni efectele legale ale unei căsătorii legitime, este buna credință a soților, adică justa opinie pe care cine-va o are, că actul ce a îndeplinit, avea dreptul după lege să'l efectueze, eroarea în care a căzut provenind din necunoștința vițiilor ce infecta acel act; Orî, în materie de casătorie, ca și în orî ce altfel de contracte, eroarea poate să provină din ignoranța de fapte ca și de lege, și în cazul nostru îndoială nu mai poate fi, căci art. 183 nu face în astă privință nici o distincțiune; Apoi era și rațional ca legiutorul să nu facă nici o deosebire între eroarea de drept și de fapt, pentru că întru cît e mai scusabil soțul care se căsătorește cu o rudă în grad prohibit de lege, și în necunoștință absolută a acestei rudenii de acela care a procedat la acest act în ignoranța dispozițiunilor legii, dar cu cunoștința faptului rudenii? S'a zis că în acest din urmă cas, soțul putea lesne să evite eroarea, consultînd legea? Obiecțiunea nu este întemeiată, căci cine-va aleargă la cercetări, atunci când are îndoială, și cestiunea constă, tocmai în a se ști, dacă soțul a fost de bună credință când a contractat căsătoria, adică dacă ignora dispozițiile legii care se opunea la valabila ei contractare? Afară de aceasta nici maxima «nemo censetur ignorare legem» nu comportă în sine un ce absolut, căci ea 'și găsește aplicarea numai la acele cazuri de interes public, că legile penale, a căror existență nu se poate presupune ignora de cine va, fără a se clătina însăși temeliile pe care se reazimă societatea, iar nu și la cele legi cari în definitiv nu se referă de cît la interese private, precum sunt cele care se referă la moșteniri și altele, legi cari regulează raporturi de drept privat între persoane, iar nu de drept public între stat și cetățenii cari 'l compun;

Considerând că, în procesul de față, minoara Olga Cecilia, tocmai acest lucru cere, adică parte din moștenirea pretinsului ei tată, cuvenită dînssei ca rezervă, pe motivul că părinții ei ignorînd legile române, cu bună credință, și convinși că fac un act valabil, s'au căsătorit la 7 Februarie 1875 înaintea preotului catolic, conform legilor statutului lor personal;

Că, prin urmare, este a se sci dacă legiutorul prin cuvîntul «nul» din art. 183 a înțeles a cuprindea și căsătoriile anulate pentru că au fost contractate cu călcarea prohibițiunilor relative sau absolute cuprinse

în art. 162 până la 176 Cod civil, sau prin menționatul cuvânt a înțeles și pe acelea care după o nouă denominație ce 'și face drumul în doctrină și jurisprudență se cheamă inexistente, lipsindu-le cum e în specie, consimțământul solemn al părților înaintea oficerului de stare civilă ;

Considerând că, prin nici una din dispozițiile sale legiuitorul n'a făcut demarcația pretinsă de apelantă între actele nule inexistente, ba din contra dacă ne suim la origina legii noastre, la legea franceză, după care art. 183 și 184 s'a copiat întocmai din art. 201 și 202, vedem pe unul din colaboratorii Codului Napoleon, și nu pe cel mai puțin ilustru, Portalis, că se exprima în discursul său preliminar asupra celor două articole, «că densus se aplică la toate acele uniuni cari au numai umbra sau aparența unei căsătorii», și o căsătorie dintre doi catolici austriaci, contractată de bună credință în țară la noi, conform legii austriace, legea lor personală, nu i se poate refuza să aibă în nici un cas, umbra sau aparența unei căsătorii ; Afară de aceasta, chiar redactorii Codului Napoleon dau în discuțiile lor ca exemplu de o căsătorie putativă, aceia contractată între o persoană de bună credință și o alta moartă civilmente, și se știe că în tot-d'a-una s'a considerat ca inexistentă această căsătorie, ceia-ce probează până la evidență că în înțelesul său legiuitorul Codului Napoleon, prin cuvântul *nul* din art. 201, corespunzător cu al nostru 183, a coprins și căsătoriile anulabile conform art. 167—176, cât și acele căsătorii a căror nulitate ar fi dictată de o altă dispoziție a legii, cum e aceia a art. 129 tot de sub titlul căsătoriei, prin care se zice că nu este căsătorie fără consimțământ, adică a acelei căsătorii pe care noua denominațiune o numește inexistentă ;

Considerând că argumentul invocat de apelantă, cum că căsătoria fiind inexistentă, nimicul nu poate fi o cauză de raporturi juridice, nu e fondat în cazul de față, căci chiar căsătoria anulabilă numai, odată desființată prin sentința judecătorească, se consideră prin efectul declarativ al acestei hotărâri că n'a existat nici odată, și cu toate acestea art. 183 și 184 nu 'i refuză avantajile existenței și ale legitimității, dacă soții sau unul din ei au fost de bună credință ; Și admitându-se contrariul, nu s'ar merge tocmai contra scopului ce a voit să atingă legiuitorul prin art. sus zise, care n'a fost de a pedepsi pe soți sau copiii lor, lipsiți de orice vină, ci onorând buna credință a părților, născută din fatalitatea lucrurilor, să vină în ajutorul acestora și al copiilor lor, procurându-le beneficiile rezultând dintr-o căsătorie legitimă, în interesul societății chiar, doritoare de a vedea cât mai multe uniuni legitime, de cât concubinate și copii naturali ;

Considerând că, nici din locul ce ocupă art. 183 și 184 nu se poate trage conclusia pretinsă de apelantă căci de și e adevărat că aceste articole se află la finele capitolului 4 intitulat : «cereri despre nulitatea căsătorii» și de și e exact că prin acest capitol prin art. 162—176 legea se ocupă de nulitățile relative și absolute ce pot anula căsătoria, nu este mai puțin cert că legiuitorul în distribuirea materiilor n'a observat o

metodă riguroasă, și pentru a nu eși din materia însăși ce ne preocupă, în acest capitol chiar, al nulităților prin art. 176 și următorii se ocupă de modurile cum se poate dovedi căsătoria, materie cu totul streină titlului său ; Că, prin urmare, având în vedere și litera legii, și intențiunea vedită a legiuitorului, nu se poate refuza avantajele legitimității unei căsătorii inexistente din cauză că s'a celebrat între doi soți de bună credință, înaintea preotului, numai, și prin urmare, motivul acesta invocat de apelantă cată a fi respins ca nefondat ;

Considerând că, ceia ce rămâne a decide e dacă în fapt defunctul Filip Petchuch și mama minoarei Cecilia Kaleder, când au contractat uniunea lor înaintea preotului catolic din Craiova, au procedat la acest act în nesciința legilor române, și cu convicțiunea fermă că actul ce îndeplinesc constituie o căsătorie legitimă ; Orî, această stare de fapt n'a putut esista în cugetul sus numiților, și presumpțiunile forței admisibile în materie, care întăresc această părere sunt următoarele : 1) Filip Petchuch este venit în țară la 1865 și când se însoară la 1875 are 37 ani iară Cecilia Kaleder 'și face copilăria în țară, părinții ei fiind stabiliți în țară de la 1864, iară la căsătorie dânsa are 22 ani ; Apoi ambii soți precum și părinții femeii au trăit în continuu în Craiova, oraș în care oficiul actelor stărei civile a funcționat fără întrerupere, și este imposibil a admite că în toată curgerea de vreme dintre anii 1865—1875 soții sau părinții unuia din ei, prin raporturile de pretenie, vecinătate sau altele, să nu fi aflat că în locul unde se găseau, căsătoria se efectuează la primărie, și că preoții sunt opriți a proceda la celebrarea ei religioasă, până ce mai întâiu nu se efectua de oficerul public rânduit de lege ; Pe lângă aceasta, din însăși modul de a se comporta al preinșilor soți în urma închipuitei căsătorii, reese că densus nu 'i atribuia caracterul serios al legitimității, căci pe de o parte, Cecilia Kaleder peste un an pleacă de la Filip Petchuch, aruncându-se în brațele unui amant cu care în mod public trăește în concubinagiū, în care timp naște pe intimata minoară, și nu se sfiește a afirma acest lucru în chip autentic, înaintea Consulului austriac la 1878 cu ocazia pronunțării separațiunei de Filip Petchuch ; iar pe de altă parte Filip Petchuch de și știa că conform legii austriace căsătoria sa era indisolubilă, și de și se găsea în fața sentinței tribunalului Dolj, s. I cu No. 48/79 care nici nu 'i anulase căsătoria, nici nu 'l divorțase, ci 'i respinsese această din urmă cerere, densus nu esită a trece în căsătorie cu apelanta de azi, acte la care nici unul, nici altul, nu s'ar fi espus a întreprinde dacă în credința lor căsătoria contractată ar fi considerat-o ca serioasă, fără a se espune la pedeapsa legilor pentru adulteriu sau bigamie ; Pe lângă aceasta mai vine și faptul că la Noembrie 1876 născându-se din Cecilia Kaleder intimata minoara de azi, dânsa este declarată la oficerul stărei civile, probă că în cercul social al mamei se știa despre existența acestei dregătorii și atribuțiunile sale, puțin timp după efectuarea căsătoriei la preot, iară întru cât privește pe tată când se căsătorește căți-va ani mai în urmă, îndeplinește acest lucru conform legilor române ; Afară de aceasta preinșii

părinți ai minoarei nu erau niște oameni din ultimele trepte ale societății, erau industriași, și prin urmare, cu siguranță au putut să afle că în țară la noi căsătoria se face înaintea oficiului de stare civilă, dar că supunându-se formelor statutului lor personal, au cedat mai mult scrupulelor lor religioase, în credință că consecințele juridice rezultând din această uniune se vor regula și și vor avea toată tăria după legile țării lor, unde credeau poate în momentul căsătoriei că după cât va timp se vor întoarce;

Că, dacă mai în urmă Filip Petchuch cere divorțul de la Consulatul austro-ungar și apoi de la tribunal, aceasta probabil a făcut-o, nu pentru că la acea epocă credea în existența căsătoriei sale cu Cecilia Kaleder, dar poate pentru că în ideea lui sta îndoială, că față de legile române, așa după cum se efectuase dânsa, va fi poate un impediment la căsătoria ce în acele momente proiectase cu apelanta de azi;

Că, așa fiind, în lipsă de bună credință din partea autorilor intimației, în uniunea din care dânsa pretinde că a luat naștere, celebrată de preotul catolic în Craiova la 7 Februarie 1875, minoara Olga Cecilia nu poate pretinde la nici unul din efectele căsătoriei putative prevăzute de art. 183 și 184 Cod civil; Și, prin urmare, pentru aceste motive, redactate de către d-l consilier C. Georgescu, suntem de părere ca, admițându-se apelul Margaretei Petchuch, să se reformeze sentința apelată și să fie trimeasă aceasta din urmă în calitatea sa de legatară universală în posesiunea succesiunii lăsată de Filip Petchuch, cu restricția drepturilor recunoscute lui Blasius Roth prin menționata hotărîre, respingându-se ca nefondată cererea intimației minoare.

(ss) C. Georgescu, D. Gârleșteanu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE APEL DIN ANGERS

Audiența de la 4 Ianuarie 1899

Președenția D-lui FORQUET DE DORNE, Prim-Președinte
Soții Deronet pentru divorț

Despărțenie. — Femea minoară emancipată. — Capacitatea ei de a cere despărțenia fără asistența unui curator (art. 482 C. civ., 428 C. rom.).

Femea minoară, emancipată prin căsătorie poate cere divorțul contra bărbatului ei fără asistența unui curator ad-hoc.

La 29 Aprilie 1898, Tribun. din Mayenne a pronunțat următoarea hotărîre:

Tribunalul,

Considerând că la cererea în divorț introdusă de d-na Deronet, se opune finea de neprimire trasă din împrejurarea că reclamanta, care nu este încă majoră, nu este asistată de un curator ad-hoc ad litem; — Considerând că cu toată părerea contrară a unora din comentatori, urmată în această privință de mai multe tribunale, această asistență nu e prescrisă de nici un text de lege; Că, în adevăr, art. 482 C. civ. (428 C. rom.) nu impune minorului emancipat concursul unui curator de cât pentru exercițiul acțiunilor imobiliare; — Considerând că, de și acțiunea în divorț nu prezintă mai puțin gravitate și pericol de cât acțiunile imobiliare, totuși asemenea acțiune are un caracter personal și de ordine intimă, care explică tăcerea legii și excluderea intervenției unui curator, adecă a unui terțiu; Că nici un text de lege nu prescrie asistența unui curator și că legea nu face nici o deosebire între femeia majoră și cea minoară; Pentru aceste motive, declară neîntemeiată finea de neprimire opusă de Deronet, etc.

Contra acestei sentințe făcându-se apel de soțul pârț Curtea din Angers a respins apelul pentru următoarele motive:

Curtea,

Adoptând motivele primilor judecători, și având în vedere că acțiunea în despărțenie este, într'un mod absolut, o acțiune personală, privitoare la libertatea și adeseori la demnitatea persoanei; că ea câte o dată interesează viața soților și se întemeiază obicnuit pe motive de o ordine cu totul intimă; Considerând că nu se poate expune pe acela care se vede în trista necesitate de a recurge la o asemenea acțiune pedicelor ce ar putea să aducă exercițiului ei un consiliu de familie sau un curator, incapabil de a aprecia, după cum este însuș soțul ofensat, motivele personale pe care el își întemeiază cererea sa; Considerând, pe de altă parte, că minorul emancipat este cu suficientă apărut prin art. 238 C. civ. (220 C. rom.) și alte dispozițiuni ale legii; Considerând că legiuitorul n'a prescris în materie de divorț pentru soțul minor emancipat asistența unui curator; Pentru aceste motive, confirmă sentința apelată, etc.

(Din Sirey 1899, 2, p. 40).

Observație. — Atât jurisprudența cât și doctrina sunt aproape unanime în acest sens, de și chestiunea este cotroversată. Veți, în cât privește jurisprudența: C. Bordeaux, Répert. Dalloz, *Sépar. de corps*, 225, nota 2. Trib. Louvain, *Pasicrise belge*, 1890. 3. 260. Trib. Paris, D. P. 95. 2. 85. Trib. Toulon. *Journ. des avocats*, 1896, p. 17, Cpr. și C. Paris, Sirey, 99, 2, p. 40, nota a și D. P. 94. 2. 469. În cât privește doctrina, veți în acelaș sens: T. Huc, II, 304, 307. Carpentier, *Tr. du divorce*, No. 68. Garsonnet, *Proc. civ.*, VI, p. 478, § 1362. Fremont, *Divorce*, 166. Demante et Colmet de Santerre, I, 329 bis I (ed. a 3-a). Vraye et Gode, *Divorce et sépar. de corps*, I, 118. Duranton, II, 585. Carré et Chauveau. *Lois de la procéd. civ.* VI, partea II, Q. 2964, p. 729. Massol, *Sépar. de corps*, p. 171, No. 6 (ed. a 2-a). Coulon, *Le divorce et la séparation de corps* (1890—1897), IV, p. 83. Vazeille, *Mariage*, II, 350. — *Contrà*. Aubry et Rau, I, § 133, p. 850, text și nota 17, p. 555 din ed. a IV-a. Demolombe, VIII, 312. Depeiges, *Proced. du divorce et de la sépar. de corps* (1887), No. 25 și 38. Le Senne, *Séparation de corps* (1879), 118. Laurent, V, 227. D. Alexandresco, II, p. 261, nota 5 și p. 273. Beudant, *Cours de dr. civ. fr.*, II, p. 546, nota 1. Veți asupra acestei controverse, Répert. Daloz, *Supplém.*, Divorce, 115 și Pand. fr., *Divorce*, 1060—1068.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub tipar și se găsește la autor și la librăria universală Leon Alcala.

TOMUL AL VI-lea (PARTEA II)
DIN

DREPTUL CIVIL ROMÂN

DE

DIMITRIE ALEXANDRESCO
Consilier la Înalta Curte de casație

CUPRINZÎND

Explicarea art. 1092—1157

PREȚUL 10 LEI

Volumul este urmat de o tablă alfabetică și analitică menită a înlesni cercetările.